

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ.
Львів, Ринок ч. 10, П. пом.
504-660.
Конто почт. шлян. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ.
Місцеві 500 год.
За кордоном 1500 -
Почт. 3000 -
Річно 6000 -
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. н.
— в усіх прочих краях по
750 год.

Телеф. Редакції 225-41.
Друкарня: 223-24.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

В Еспанії проголосили амністію.

МАДРИД, 22. 2. ПАТ. Постійна делегація кортесів прийняла проект декрету про амністію. Обнімає він один параграф і розтягає амністію на засуджених у політичних та суспільних процесах і членів міських рад, покараних за те, що у вересні 1934 р. брали участь у засіданнях рад, розкритих декретом уряду. Правиця, що має у постійній делегації більшість, задумувала вичистити з амністії учасників нападу на банк у Овіедо, як злочинців кримінального характеру; був теж проект розтягнути амністію лише на виборчі зловживання. Кінець-кінців правниця погодилася на амністію тому, що публічна опінія домагався П. Президент Замора підписав декрет про негайне звільнення всіх ще незасуджених політичних в'язнів. Опісля відбув нараду з генеральним прокуратором у справі виконання декрету. Правдоподібно наказ про випущення в'язнів передадуть телеграфічно, щоб вони могли в невідомості вийти на волю. — Губернатори увільнили до цього часу на власну руку 1500 політичних в'язнів. Вже звільнили більшість кримінальних проступників, що атікали з в'язниць в Овіедо та Хіхон, вихиснуваючи увільнення політичних в'язнів.

КАТАЛЬОНСЬКИЙ СЕПАРАТИЗМ ОЖИВАЄ.

БАРСЕЛЬОНА, 22. 2. ПАТ. За дозволом поліції уладила лівня демонстрацію, несучи крім червоних прапорів також катальонські та сепаратистичні написи; лунан катальонський гимн та гасла на честь вілної Каталонії. Тому, що 30-тисячна юрба привіла гримну поставу, коли поліція намагалася відібрати катальонські прапори, влада безпеки дозволила на сепаратистичний характер демонстрації. З будинку катальонського уряду заявив заступник губернатора, що небавом слід сподіватись увільнення ув'язнених.

НЕ БУЛО КОМУНІСТИЧНИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

МАДРИД, 22. 2. ПАТ. Генеральний директор служби безпеки рішуче заперечив чутки про комуністичні заворушення та про 27 убитих у ридичних сутичках.

ЗМІНА ШЕФА ГЕНЕРАЛЬНОЇ БУЛАВИ.

МАДРИД, 22. 2. ПАТ. Уряд назначив дотеперішнього шефа ген. булани ген. Франка командантом збройних сил Канарійських островів. Його місце обняв ген. Окама.

„Французький уряд у неволі соціалістів та комуністів“.

ЗЛІВА ДОВІРЯ ДЛЯ САРРО.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Палата послів перевела дискусію над дуже драматичним інтерпелляціям, в саме проти того, що не докарала напастників на правого посла Гольса та проти демонстрацій людного фронту минулої неділі. Пос. Курсен домагався негайної дискусії та доказував, що „уряд є у неволі соціалістів та комуністів“. Пос. Наст закинув, що уряд зв'язаний, бо боїться, щоб його більшість не розбилася перед ратифікацією пакту; прем'єр Сарро боронився і ствердив, що „Аксіон Франсез“ просто визнає до нападку на лівих послів. Пос. Франклен Буйон домагався для тих, що напали на Гольса, такої самої кари, як проти напастників на Блюма. Сарро просив відложити дискусію, ставляючи питання довіри. У голосуванні дістав 380 голосів проти 151; 37 послів здержалося від голосування. — „Парі Суар“ припускає, що парламент ратифікує пакт з СССР 380—420 голосами проти 100—140.

Галицька Каса Ощадности у Львові

видає ощадності книжечки на показника або імені, заготові або в год. в заготові, платні на кожне жадання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадності зложени в Галицькій Касі Ощадности у Львові користаються в поруки Держави.

ФОНД

резервний понад 4,000,000 зодотих.

ФРАНЦІЯ ТАКИ НЕ МОГТИМЕ РАХУВАТИ НА СССР.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Як це підмітив лівий посол Моніан у розмові з представником часопису „Ле Пі Бле“, аргументи Ерїо про верність альянсу з СССР, дарма, що він не може з Німеччиною — невикотаральні. Що правда, пакт Ліги Націй зобов'язує її членів перепускати через свої території чужі війська, що йдуть до почин нападеному, але Польща рішуче не

дозволяла німецькій аві совітській армії перейти через свою територію. Значить — голонні заклади противників пакту з СССР обсоцвалі.

ПОЛИЧНИК У ПАРЛЯМЕНТІ.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Комуністичний посол Рамет ударив по лівці пос. Анрію за те, що у вчорашній промові назвав комуністів „жиданіями“. Республіканська федерація зажадала кари для напастника, колиж виявилася, що правильник її не передбачує, поставила внесок звести до нього поправку. Крім цього дійшло до непорозуміння між прем'єром Сарро та послом Франклен Буйон, яке зліквідував віцеміністер Зей.

НІМЕЦЬКЕ НАСВІТЛЕННЯ.

БЕРЛІН, 22. 2. ПАТ. Колишній цсарський міністер Кільман написав статтю у „Дойтше Альгемайне Цайтунг“ про наради французької палати послів над ратифікацією французько-совітського пакту. Він заявив, що добре поінформовані круги не вважають становища сенату в тій справі перерішеним. „Французький нард — пише Кільман — у справах великої політики має добре вичуття. Не без переляку бачить, що його вмотали в тенетні пакту з СССР“. Кільман думує, що майбутнє французької нації загрожене. Відколи Франція підписала мирові договори, не пробувала більше небезпечного кроку, як французький пакт. Слід ждати широго та виразного слова, яке розвіє іміз, що ділать обидва народи: Францію та Німеччину. Та Франція постійно слухала тріпливих впливів лихого дорадника: необсонованого страху перед новою Німеччиною.

НАРАДИ НАД ПІВНІЧНОЮ АФРИКОЮ.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Міністер закордонних справ Фландел відбув учора довшу нараду з генеральними резидентами Тунісу та Марокка про наслідки італійсько-абіссинської війни на політичні, господарські та рільничі справи Французької Північної Африки.

Бритійські нічні маневри.

ГІБРАЛЬТАР, 22. 2. ПАТ. Вчора вечором відбулися маневри флоту та літаків. Місто цілком 40 хвилин потопало в темряві. У місті стримали в той час комунікацію.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 22. 2. ПАТ. Минулої ночі відбулися британські десантська ескадра вправ над містом, що під години томило у темряві.

МАНІФЕСТ ЕДВАРДА VIII.

ЛЬОНДОН, 22. 2. ПАТ. Дня 1-го березня надасть радіо маніфест короля Едварда VIII-го до всіх громадян британської імперії.

Вітати адреси 1 зод. Можна прислати пошто-
дим маркам.

Центральний Кооперативний Банк

„Красвий Союз Кредитовий“ у Львові,
вул. Третього Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централь кредитова для українських кооперативів всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

ОСТЕРІГАЄМО!

Від Ред.: З уваги на широку загрозу, що ступ на нашу молочарську кооперацию, про що „Діло“ показало в останньому часі багато вісток з краю, звернулись ми з проханням до директора Маджосюу-а, А. Палія, щоб висловив на цю справу свій погляд на сторінках нашого часопису. Статтю Шан. Автора, який він оперує часто господарськими аргументами й фактами, містимо з приємністю в тій надії, що вона викличе зацікавлення в ширших кругах громадянства.

Від деякого часу пливняються на сторінках преси вістки про своєрідний „наступ“ на нашу молочарську кооперацию. Тому, що це справа, яка цікавить не тільки зорганізованих кооператорів, але взагалі все наше громадянство, вважаємо за вказане на цьому місці її несторонньо наслідати та поробити з того відповідні висновки.

В чому діло? В половині минулого року виготовило Міністерство рільництва і земельних реформи проект молочарського закону, який мав на меті упорядкувати відносини в молочарській продукції, при чому провілною думкою того проекту мало бути таке законне упорядкування відносин у молочарському промислі, яке збільшувало б доходи хліборобів. Засновки безумовно дуже хосенні, але жва з цього вийшли дійсність?

Щоб багато не розписуватись, згадаємо тут тільки найважливіші точки цього законопроекту.

На основі цього проекту ведення й основування молочарських підприємств могло б відбуватись тільки по одержанні дозволу концесії від дотичної хліборобської палати. При наданні концесії на ведення молочарського підприємства треба би відповісти не тільки всім технічним вимогам, ставленим до такого підприємства, але крім цього хліборобські палати мали би право рішати про потребу їх існування чи повстання нових. Мало того, при наданні концесії на молочарню мали би хліборобські палати просліджувати, чи особи, що стараються за дозвіл вести молочарню, дають запоруку, що „підприємство буде як слід ведене“.

Як цей останній принцип виглядав би у практиці, про це не можна догадатись. Але пригадують на хвилину про практику і розгадаймо цю справу наскрізь теоретично, щоб нам хтось не закинув, що дошукуюсь заздалегідь злої волі у рішальних чинників. Підходячи з того боку, може нам хтось заявляти доказувати, що всі ці принципи подумані виключно в інтересі хліборобства і нема ніяких підстав побоюватись за долю нашого кооперативного молочарства. Колиж мати на оці тільки добро хлібороба, то шож у такому випадку означає дальший принцип згаданого проекту, який ні більш ні менш каже таке: „Якщо хліборобська палата відмовить своїй згоди на ведення молочарського підприємства, яке було яксїд ведене, то хліборобська палата визначить речинень, у яким підприємство треба зліквідувати“. Тут уже не маємо ніякого сумніву в інтенціях законопроекту. Залишається тільки одне скромне питання: які саме будуть мотиви при ліквідації добре веденого підприємства, чи справді тільки господарський інтерес хліборобства?

НЕОХИБНИЙ... АНТИМАГНЕТНИЙ

Не виходячи в подробиці, згадаємо дальшу долю цього законопроєкту. Спершу всі ревізійні союзи, кооперативні молочарські центральні та хліборобські організації висказалися проти цього законопроєкту, а піддержували його тільки хліборобські палати. Так само Кооперативна Рада у Варшаві, найвищий орган всієї кооперації в Польщі, в якій теж засідають члени представників хліборобської кооперації, на своєму засіданні дня 12 вересня 1935 р. прийняла ухвалу, якою стверджує, що узалежнення основоування кооперативних молочарень від згоди хліборобських палат, їх нагляд над кооп. молочарнями і накладання додаткових оплат з того титулу в користь хліборобських палат є суперечні з обов'язуючим кооперативним законом.

Вже по цьому рішенні Кооперативної Ради скликало Міністерство різниці конференцію на день 17. жовтня 1935 р. для обговорення названого законопроєкту. На жаль, на цій конференції голоси спротиву й остероги представників української кооперації були вже відокремлені. Інші делегати відмовились мовчати, або навіть висказували свою згоду на зміст цього закону.

Приглашенося безсторонньо і без упереджень, ним його кермувати Міністерство різниці та хліборобські палати в своїм становищі та зокрема якій обставині приписати нагду зміну фронту інших кооперативних організацій. Два перші чинники могли мсти на увазі виключно інтерес хліборобства (бо справді теоретично подуманий план організації тільки великих і добре технічно звинувачених молочарень дає вигляди пізнести якість продукції і в парі з цим матеріальні користи для хліборобства). Однак при цьому не можемо здержатись від здогади, що на зміну поглядів інших кооперативних кругів зусилля аплинути приманчива надія на те, щоб негайно поставити на ноги квас і нежиттєздатні кооперативні молочарні через законне усунення всякої, передовсім приватної конкуренції. Так зродились міражні сподівання, що коли самі організації не зоросли до свого завдання, коли суспільні круги не всіли викресати зі себе потрібної енергії, то це зробить за них держава при допомозі законів.

Тимчасом заки той законопроєкт появилося ще на столі законодавчих палат, відбувається по всіх закутках краю скриплена „організаційна діяльність“. До реалізації неіснуючого ще і невідомого змістом закону взялися пильно, як це вже відомо з вісток у пресі, всякі непоканкані чинники, не рахуючись зовсім з господарськими мотивами та з голсом одиноко компетентного тебт суспільного чинника. Вони назначують збори осередки для нових, незгідних з господ. висказами молочарських підприємств, дуже часто на терені молочарень, що працюють зразково. Вони парцелюють терен діяльності між поодинокими істнуючими молочарними розвиваючими здорові організми для введення в життя сумнівних новотворів, не питуючись зовсім за думку самих заінтересованих хліборобів. У висліді того всього видають заздалегідь засуди смерті на багатоналітні молочарні, що працюють якнайкраще. В одному місці пояснюють, що такий закон уже обов'язує, в другому, що небаром вийде, отже нема чого спротивлятись. Таким чином створюється замішання і непотрібне подозріння на селі, зі шкодою для правдивої праці і принаймні для підтримання тих поважних здобутків, як на нашій відомості, які на цьому полі має молочарська кооперація.

Висуючи наші застереження до першого законопроєкту й організації молочарства поклали згоди неспокійними чинниками, дикують

дяться нам перш почути, що українська кооперація робить це з чисто політичних мотивів. З той причини дозволимо собі навести тут наскрзь господарські причини, з виключенням всяких політичних міркувань. Саме господарські причини спонукають нас якнайрішучіше застерігатись проти якогонебудь монополістичного проєктування організації молочарського промислу і кинути голос остероги перед фатальними наслідками цього.

Признаємо, що ще не всі кооперативні молочарні мають достаток сировини до перерібки, зокрема ті, жким усміхається заведення законного примусу; не всі вони добре технічно звинувачені, словом: не всі сповниють якслід своє завдання в інтересі хліборобства. Признаємо, що у великій частині дрібна і несовісна приватна конкуренція шкодить своєю розвиваючою і деморалізуючою акцією кооперативним молочарням та наносить матеріальні шкоди для хліборобства. Признаємо вкінці, що цей стан вимагає поправки, але не можемо признати слушності, що саме законний примус усі ці недомогання усуне.

Уявляємо собі на хвилину, що при допомозі закону задієшуться на точні означені терени тільки одиниці безконкуренційні молочарні кооперативні, чи навіть приватні. Чи провід або власник такої молочарні буде справді дбати про інтереси „підданих“ собі без застережень селян? Чи не витворяться нові бюрократичні апарати, по суті незалежні від суспільного чинника, погоня за синексурами і добре платними посадами, без огляду на розвиток самого підприємства? Чи є яка запорука, що селяни, недовдоволені з матеріальних вислідів молочарні, ба, навіть з несправності бюрократичної обслуги, не залишать доставки молока, занежуючи дотеперішні осяги в годівельній господарстві та не перейдуть знову до домашньої перерібки молока, не маючи змоги

Червоні прапори над Іспанією.

„У лютих виборах може рішитися наша доля як цивілізованої нації“ — пише перед місяцем один із правих іспанських часописів. Може в цих словах дещо іберійської екзальтації, та всеж читаючи висліди недавніх виборів треба ствердити, що розвиток республіканської Іспанії прийняв новий несподіваний зворот — і то ледь чи корисний.

Револьюції звичайно можна описати менш чи більш правильним луком: революційне квітіння підноситься, осягає вершок натуги, опісля життя повільно вертається до нормального річуща. Навпаки в Іспанії лінія політичних подій прийняла форму спіусоїди і знову вияла сильний зворот на ліво.

В іспанській монархії суспільні відносини були настільки неупорядковані, що вибух революції не міг нікого здивувати. Зусилля ратувати корону диктатурою генерала Прімо де Рівери, опертю виключно на ліберських колах, не подалася. Форми революції відповіли з одної сторони етичним, а другої рівневі іспанських народних мас, упосліджених під заскоружливим, півфеодалним режимом. Прийшли постійні заворушення, підпали церков — країна тонувала у вогні, крові, анархії. Стара іспанська держава попала у процес розкладу. Все не лише меншились гласованою бодя культурною фізіономією — як каталонці чи баски — стали домагатись широкі автономії, але навіть такі етнічні мряковини як галісійці чи андалузієці. З іспанською державою було вже дуже але.

І саме тоді прийшло протеревіаня. Праві елементи, що державницькими категоріями думали, протеревіані осяла заплеморочення під ударом революційного обуха. Вони поволі дібралися до державної керви, занували революційну стихію, опанували сепаратичні окраїни. Здавалося, що маятник іспанського публічного життя після трох давніх коливань — від феодаль-

АС **УКРАЇНЬСЬКА**
МЕХАНІЧНА ПЕКАРНЯ
продає свої найкращі печива
по конкурентній ціні.
ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ
5/10 2-4 **Львів, вул. Сапига 83.** Тел. 174-34

приступити до тої молочарні, яка всецільо задоволювала їхні інтереси? Хто переконав селянина про потребу матеріального звинувачення того підприємства, яке йому накірено згорі, до якого він не має довіри і на яке обцяють заздалегідь великі субвенції та кредити? Чи він буде справді цікавитись його устаткуванням, чи буде піклуватись і дрожати за чужий, позичений гріш? І хто нарешті поверне всі страхи та позички на випадок знепау молочарні, коли недоволене селянство від неї відвернеться?

Чи справді намагання почини римуються з програмовими працями теперішнього уряду, який проголошує потребу рішучої ревізії меж поміт приватної ініціативи й етатизмом, який за всяку ціну старається піднести добробут селян і збільшити його покупну силу для оживлення господарського життя?

Ось ці важкі запити ставимо тим, які безглибшої надуми хотять таким чином завести порядок у нашому молочарстві, а рівночасно підносити голос остероги перед есенталями наслідками. Так звана плямова господарка для хліборобському відтинку наших східних та західних сусідів може тільки послужити як відрашливий приклад, що такі засоби не ведуть до цілі.

Нам потрібна поправа в організації і техніці молочарської продукції, ми мусимо усунути несовісну і шкідливу приватну конкуренцію, але тільки при допомозі чесного й завязаного змугу. Якщо кооперативна організація не всіли побороти своєї конкуренції на площині чесної і безплатної праці, то знак, що вона не відповідає своєму завданню; така організація, не приносячи користі зорганізованому селянству, може спокійно загинути. Ніякі закони органічного лиха не усунуть. Тільки шляхом суспільницького зацікавлення і тимсамим постійним бажанням поступу, ба, навіть примусом досконалення продукції, при рентному вивозі за кордон, дійдемо до того, що саме життя вислімінує нежиттєздатні одиниці. Тільки це доведе до бажаної цілі, себто до сильних і здорових хліборобських підприємств.

Інок. А. Пала.

ної реалції до босяцької анархії — облизуються до якоїсь оговірної золоті середини, до стабілізації у нормальних республіканських формах.

Та були це лише ілюзії. Навислися в Іспанії люди, злібі опанувати анархію, та не було таких, що зуміли забезпечити лад, будучи його на тривалих основах, запрягаючи до нового устрою маси. Сильна влада оперта на силі армії та на адоромому національному душі — ось і платформа справних партій. „Ідемо до бою проти марксизму, анархії, революції, масонерії, безбожництва“ — закрик провідників монархістів і феодалів. На жаль, реставраційні плани роялістичної партії не будили до неї довіри у простонароддя, яке так до революційні горади. „Наші гасла це: батьківщина, релігія, армія, демократія, село“ — лавкав есод „незалежної правої конфедерації“, не лавкою правої республіканської групи Хіль Роблес. Та і він не зміг „найти помісту, по якому перейшлаб у його табор маса. Енергію тратив на безконечну боротьбу з президентом Заморрой та урядом прем'єра Вальдараеса, що намагався навести спільну платформу для правих та лівих, тому паражувалися на постійну кампанію в обидві сторони. Цікаве, що не лише ліві діячі атакували уряд та президента, моваля: „То, чого ми дімалися, не має нічого опільного з республікою, яку ми будували 1931. року“, але і Хіль Роблес твердив, що „наибільшою небезпечкою для республіканського устрою є тепер уряд та президент республіки“, тому домагався виборів, що пилилиб „автентичний голос народу“.

Перед двома днями мали ми нагоду почути той „автентичний голос“ іспанського народу і сумніваємося, чи заглушив він кого так, як саме го п. Хіль Роблес, що навіть не попав у перші Абсолютна більшість мандатів припала „деловому більшови“ лівих.

Ліва преса тріумфує, леді розмови стає про стабілізацію республіки, лад, супокій. Ріш

часно телеграфічні агенції підсказують про бунт військ, демонстрації, вуличні бої, людські жертви, сталі облоги, привертання цезарів... Хто хоче, може не лаяти стабілізацію республіканського ладу.

Чи можна чогось позитивного вийти від лівого блоку, що тепер прийшов до влади, а саме собі, коли пригадаємо його склад: найдемо там силу-силенну різних груп від соціалістичної до анархістичної, від анархістично-соціалістичної до комуністичної. Що може дати геніальний організатор цієї сорораті червоний Ларго Кабалеро, можемо догадатись із його власних слів: „Домагаюся не якогонебудь соціалізму, а соціалізму революційного“.

Чи зуміє того роду людина дати якийсь позитивний курс державному кораблю в розбурханих хвилях паланих політичних пристрастей? Залишаємо відповідь на це питання читачеві. На всякий випадок еспанський патріот має куди більше причин до оптимізму, ніж соціалістичний „Роботник“, що пише проану в честь еспанського „людського фронту“ — тієї „доброті психологічної братерства солонина, робітника й інтелігента“. На нас воно враження не робить, бо ми вже знаємо до соціалістично-комуністичного братерства, але чи справді соціалістичний пролетар має таку поважну причину радості — це дозволимо собі поставити під питання. Аж не соціалісти грають першу скрипку в ідилічному братерстві еспанського босаства, а хтось інший.

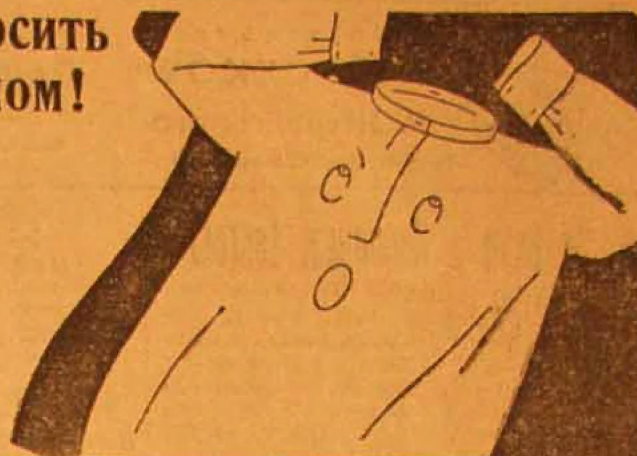
„Спільний фронт соціалістичної та комуністичної партій, ліквідація спорів у синдикалістичному русі, поширення та консолідація пролетарських робітничо-селянських організацій — ось єдина дорога, що веде Еспанію до перемоги над силами фашизму, реакції, контрреволюції. Ця авансюрна програма, що дала такі добрі результати на виборах цього тижня „червоним“ „Роботник“ ані п. Кабалеро, ані навіть не сам великий Вандервальде, лише товариш Дімітрів з ЦІ. Інтернаціоналу. Московія докуча, казка фінита — й Еспанія опинилася під владою лівих“.

Чому саме на далеку Еспанію звернув тепер увагу Комінтерн? Події останніх місяців у Південній Америці вказали, що латинські народи є предметом пильної уваги Москви. Чи хоче вона врятувати до свого коза ту расу з хлопцями ментальністю, тих мислителів анархії та революції? На всякий випадок Еспанія була цікавіша від Америки: вона левить так близько Франції, а ця остання така близька до Сталіна. Розв'язання ряду монархістичних організацій у відповідь на побиття одного соціалістичного діяча вказує, що демократичні ідеї відходять у Франції до архіву та що її не лише закордонна, але й внутрішня політика підпорядкована Москві — що зрештою ще давніше ствердили як на трибунах паризької палати громад, і на сторінках преси.

Просто зворушувала заповнальність бл. п. Бару, коли він не жалів своїх старечих кісток та товкся по всіх столицях Європи з одною метою: забезпечити свого більшовицького союзника перед підлерівським хижаком. Москві не чути почуттів діяльності, вона знає, що чим більше Франція живе, тим гірше почуватиметься вона, оточена нацією „аліотичними“ (Італія, Німеччина) та консервативними (Англія, Бельгія) державами. Ліва Еспанія дасть хоча б з однієї сторони підтримку лівій Франції. Вона погубить її в її заморським продовженням — північно-африканським колоніями. І так довкола західної підлощини Середземного моря, на далекому заході буржуазного світу, повстане могутня багія комунізму. (гал.)

Ваше білля просить за добрим милом!

Вибираючи мило до прання, не гребі кермуватись бажанням заощадити кілька сотинів. Правдиво ошадним милом є те, що коронить білля в пранні. Отже домагайтесь лише випробуваного мила Олень Шіхт, яке дає запоруку незмінної доброти.

ТОМУ
НЕ ПОПРОСТУ:
МИЛО.
АЛЕ

МИЛО ОЛЕНЬ

SCHIENT

До намочення ПОРОШОК ШІХТА

Абісинці відступають без бою на півночі, зате наступають на півдні.

ВАРШАВА, 22. 2. ПАТ. ось як описує ситуацію на північному фронті: Вчора з італійськими колами посуналися після артилерійської підготовки на 20 кілометрів, не стріляючи ніякого опору. За пробованими частинами посуваються технічні, що перебудовують карбовані дороги на добрі шляхи та наладжують телефонічну сполуку. Заміє приїде пора великих дощів, думають посунутися далі. Від 10. ч. м. здобули італійці на південь від Макале 1850 кв. км.

Італійські летуни помічують на дорогах і пляж чимало обстрілів, що відступають, та бомбардують їх. — Німецькі джерела подають: Головна кватера раса Насбу, що оперує в Огадені, повідомляє про дальше посування абісинських військ у напрямі Варанлар і Корон; їхній похід утруднюють спеки. Як стверджує Райтер,

абісинський уряд дістає зати з фронту доволі пазо тому, що не має добрих бездротних і телефонічних уладжень; зрештою абісинські булавни воляють уживати пісаних, бо італійці не раз передоволювали їхні радіотелеграми. Авес підмічує, що абісинські війська на півночі розміщені у терені, де важко уживати дітків і танків.

АДІС АБЕБА, 22. 2. ПАТ. Абісинський урядовий комунікат наперечує вістки, буцімто війська раса Насбу вели велику битву на півдні Анале.

ІТАЛІЙСЬКІ СИЛИ РОСТУТЬ.

РИМ, 22. 2. ПАТ. Генералові Баббіні, що від початку війни командував дивізією „Сабіадія“, поручили зорганізувати 4. армійський корпус у Східній Африці.

З організаційного руху.

Політична нарада в Коломиї.

В педеля 16. ч. м. відбулася в Коломиї нарада інтелігенції міста Коломиї і повіту, на яку прибуло коло 150 учасників. Тому, що референт д-р С. Білак не приїхав, реферат про міжнародне політичне положення та політичне положення українського народу в Польщі виголосив посол д-р Заваливук. Референт аяснував присутнім тяжке положення українського народу по цей і по той бік Збруча, боротьбу УНР за права нашого народу та агадав про всі меморіали (19), які

ПРИ ПЕРЕЧУЛЕННІ, болях голови, безсонниці, охлялости, пригнобленні, почувачні остраху, маємо в природній гіркій воді FRANCISZKA-JOZEFA пенний домашній васіб, щоб усунути всіляке розладдя кормового проводу в кожній його місці. Поручають лікарі.

предложала УНР польському урядові у справі українських домагань. Зближається час, говорив референт, в якому українська нація буде рішати про свою незалежність своїх не мей і тому треба нам бути готовими до цього моменту. Тільки зорганізувала нація може здійснити своє непохитне „дірну“.

По рефераті розвинулася рітєва кількогодня на дискусія, в якій забирали голос п. ред. Кислевська, дир. В. Левицький, проф. Николишин, проф. Микитюк, дир. Зайишдий, п. Якимович, д-р Турявський та інші. В дискусії підкреслювали всі наусті місцевих старостів не тільки на культурно-освітні установа, але навіть на ставни Маслоскожу (Коломия, Городенна, Залички та інші). Окремо теж емерити з австрійської саужба домагались списування закону в справі облички емеритальних платень за літа австрійської саужби. Промонці взауували на сумме ани те, що саме замість нормалізації польсько-українських відносин місцева влада наступає на культурно-освітні здобутки українського народу та що з польського боку не еидно ніякого заходу в гомучнаграмі поза різними приреченнями в собі мї.

По дискусії ухвалено односторонню таку резолюцію: Збори висказують повне довіря УНР і панають її, щоб вона якнайпрішучіше обстоювала йегайне ареаізування урядом домагань українського народу, які УНР предложала у своїй меморіалах.

Зборами проводив д-р І. Турявський, секретарював а-р О. Германюк.

КНИЖКА ВІДНАЧЕНА ЦЬОГОРІЧНОЮ НАГОРОДОЮ „Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ“

ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ

ІРИНИ ВІЛЬДЕ — що тільки одна дістала цього року літературну нагороду.

Німеччина шукає італійської підтримки?

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. Авас подає: У Берліні перебуває тепер німецький посол при Квіриналі фон Гассель, що веде довші розмови з канцлером Гітлером та іншими членами німецького уряду. Ові розмови мають тісний зв'язок з дипломатичними переговорами на тему німецько-італійського зближення. Темою розмов фон

Гасселя має бути справа гарантій льокарненських договорів, середньо-європейського питання, едемілітаризованої смуги над Рейном та політики супроти франко-совітського пакту. — „Ле Тон“ припускає, що Гітлер бажав переконатися, чи мїг би рахувати на підтримку.

Вислід виборів у Японії.

ТОКІО, 22. 2. ПАТ. Агенція Domei подає: Згідно з тимчасовим обчисленням вислду виборів урядова партія Мисейто дістала 105 мандатів, опозиційна партія Сєюкай — 84, інші 43. Щойно сьогодні проголосять офіційно вислід виборів. Нема сумніву, що урядова партія Мисейто матиме більше голосів і мандатів, ніж думали перед виборами. — З 14 мільонів, управнених голосувати, здержались від участі у виборах 3 мільони.

НОВА ДИВІЗІЯ ДО МАНДЖУРІЇ.

ТОКІО, 22. 2. ПАТ. З огляду на нелепне положення у Манджурії та Північному Китаю японський міністер війни змінює розміщення війська на цих теренах. Пічється воно від висилки першої дивізії — одної з найліпших формцій японської армії — під командою дотепершнього шефа летуства ген. Горі.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у!

Фабричний склад
"LESZCZKÓW"
Р. Журавського
Львів, ул. Коперника 4.

запрошує П. Т. Кліментю
оглянути останні цювни
**Лещківських
Самоділів**
на вбрання, костюми, також пледи,
подорожні бунди і дерки.

Чому не вино з Народної Торговлі?

У „Вістях Апостольської Адміністрації Лемківщини“ ч. 3 (срудень 1935) нахвилю під ч. 26 такий уступ: „Литургійне вино, олива до миропомазання“. Ч. 2621. — Вино для відправи св. Литургії і оливу для уділювання св. Тайни Миропомазання не можна донебудь купувати, бо інші фірми доброї слави продають сурогати, асраз невідомо, за правдивий товар. Щодо оливи, то треба ждати oleum olivarum пр. в аптіці. Щодо вина рекомендується: Zjednoczenie kapłanów Diecezji Śląskiej w Świętochłowicach, wojew. Śląskie. Можна замовити живннстеву пачку до 10 кг. Литургійне вино, Frascati 40 zł. Є і інші роди, можна ждати меншу скількість. Цілий секрет в тім, що товар певний і відповідно дешевий. Уважати, щоби в часі пересилки не було сильного морозу. Від Ординарїату Апостольської Адміністрації.

Риманів-Здрій, дня 15. грудня 1935.

о. Іван Полянський, канцлер
Д-р В. Масцюх, Ап. Адм.

Сільки о. адміністратор В. Масцюх. Слід відмітити, що литургійні вина й оливу до миропомазання, як загально відомо, доставляє Народна Торговля у Львові, яка має також свою філію в Синоці. Доставу вина та оливи для деканальних і парохіальних урядів докимує Народна Торговля в порозумінні з Ординарїатом львівської Архїєпархії і Товариства гр. кат. священників св. Андрея. Тому наведений розпорядок о. д-ра Масцюха говорить сам за себе.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ“.

В неділю 9. ц. м. відбулися в сазі старого університету при вул. Миколая Загальні Збори Т-ва українських студентів медицини і фармації „Медицина Громада“ у Львові. Щорічні збори є звичайно нагодою до підсумків цілорічної праці. І перегляду та критичної оцінки. Останні збори виявили великі досягнення одної з найважливіших і найстаріших наших студентських організацій. Звітний рік був ювілейним роком „Медичної Громади“ і Т-во гідно відзначало своє 25-ліття. Свій ювілей святкувало разом з Українським Лікарським Т-вом, яке теж має за собою вже 25 літ. На V. конгресі Українських Лікарів і Природників, що відбувся у квітні 1935 р. у Львові т. Олесьницький Богдан виголосив реферат про „Медичну Громаду“. Спільними силами виїшов теж Ювілейний Збірник у 25-ліття У. Л. Т. і „Медичної Громади“, де поміщено ряд статей про життя та працю української лікарської молоді за 25 літ існування її організаційного центру.

Діяльність Т-ва можна поділити на внутрішню і зовнішню. Внутрішня діяльність Т-ва це перш за все самопомога і науково-самовиховна акція. „Медицина Громада“ налічує нині 80 членів; у цьому 23 студентів фармації — решта медики. Кожного року провід Т-ва робить енергійні заходи, щоби українська молодь якнайчисленніше дісталася на медичний факультет. На жаль в останніх двох роках прибувало по 10 медиків. Як самопомога Т-во „Мед. Громада“ користується субвенціями з університету. Слід зазначити, що в останньому році, коли фінансову допомогу студентським товариствам перебрав воєвідський комітет „Т. П. М. А.“ — субвенції для „Мед. Громади“ дуже зменшилися і ле-

дві вистарчають на оплату домішки. Проти цього рішення провід Т-ва зробив відклик до міністерства освіти Самопомога акція зводилася до уділювання неможливи товаришам коротко й довгорічних позичок та удержування ціної наукової бібліотеки, з якої товариші діставали підручники та скріпти. З бібліотеки користали всі члени Т-ва. До часописів Т-ва приходить до багатьох медичних журналів у кількох європейських мовах. Комісія посередництва праці займалася розвиткуванням заробітку для убогих товаришів. При „Мед. Громаді“ створено окремі фонди: на будову дому здоров'я українського медика. Цій справі присвячені акції члени до уваги і тому ця справа набирає шораз то більше реальних форм. Ювілейне свято спонукало створити акцію та завести хроніку Т-ва. Головні уваги звернено на вшанування пам'яток з часів існування медичного факультету У. В. Ш. Про товариське життя у „Мед. Громаді“ була секція розваг і секція прогулянок та осель.

Зовнішня діяльність „Мед. Громади“ полягала в активній участі медици і фармацевтія у загально-студентському й громадському житті та на пільмові культурно-освітній праці. Культурно-освітня праця мала це в першу чергу праця над гігієнічним освітленням селян та санування їхнього побуту. Культурно-освітня комісія може похвалитися гарним білнсом праці, бо деякі члени побіч своїх щоденних знань і студій успіли виголосити по тридцятьма рефератами. „Медицина Громада“ співробітничала з Молодою Громадою, „Р. Ш.“, „Просвітою“, Українським Підприємством Відродження, Спортивно-Лікарською Порятунком і т. п. організаціями.

При „Мед. Громаді“ існує теж окрема секція фармацевтія, голова Гідець Іван.

До нової управи Т-ва змінили такі студенти: Григорчук М. — голова (адруге), Олесьницький Богдан — заступник голови (адруге), Олесьницький Яромір — секретар, Кордуба Софія — скарбник, Скобельський Петро — бібліотекар, Охримович Олександр — господар, Селеський Р. і Данилевич Б. — заступники членів Вислау. Контрольна Комісія: Тершаківський Юрій, Гладий В. і Беч Л. Провідником культурно-освітньої комісії вибрано т. Пирожинського А.

З УКРАЇНСЬКОЇ СТУД. ГРОМАДИ У ВАРШАВІ.

На Загальних Зборах Української Студентської Громади у Варшаві дня 13. лютого ц. р. вибрано Управу, яку уконституувалася так: 1) Томків Богдан — голова, 2) Палишин Юліан — заст. голови, 3) Лебідь Теофан — секретар, 4) Кобринська Галина — скарбник, 5) Штуль Олег — бібліотекар. Заступники: 1) Лісовська Марія, 2) Ковальський Роман.

ПРИМУСОВА БЕЗЧИННІСТЬ Т-ВА „УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА“ В КРАКОВІ.

Майже два роки „Українська Студентська Громада“ в Кракові не проявляла ніякої діяльності, тому при-

Міські Театри у Львові, неділя 23. лютого 1936.
Невідомо, що вибрати? Трудний вибір!
ЧИ: побачити

„Пригоду у Гранд готелю“

з І. Кульчицькою в знаменитій оперетці
Абрама?

ЧИ: почекаати до вечора і піти на

„ПЕР ГІНТА“

якого дають востаннє?

ЧИ: відвідати ТЕАТР РІКНОРОДНОСТЕЙ, де
вечором можна знаменито забавитись на
„Трафіці Пані Генералової“
Буш Фекеге.

О. СЕВЕРІНА ЧОВВ.

МІЖ ЗЕМЛЯКАМИ ЗА ОКЕАНОМ.

На виставі — наші та чужинці.

Прийшов день вистави. Всякі народи брали в ній участь, а серед усіх пишався горами напис в англійській мові: „Українське народне мистецтво“. Серед давніх одягів з різних сторін стояв у різьблених рямках портрет Шевченка, прикрашений рушниками; на бічній стіні висіла мапа України. На виставі дижурували пані в народніх одягах. Вони пояснювали чужинцям українське народне мистецтво, яке було для них екзотикою. Кожного дня я приходила на виставу й тоді мала нагоду пригледитися неодному й яким у мене був талант, могла би писати про мої дижури цілі оповідання. Кожна зі згаданих панів любила Край, кожна бажала, щоб цілий світ пізнав Україну, щоб її приспорити якнайбільше слави. Не жаліла свого труду пані Ірина Тарнавська; прибранна в полавський одяг, показувала чужинцям на мапі Київ і оповідала про важніші події з історії України. Там знову п. Галчинюва говорила про красу Гуцульщини, а п. Ревюкова (скрипачка) чистою англійською мовою подавала інформації. Чужинці слухали, приглядалися і висказували свої заміти. Тиждень від початку до кінця мав д-р Денилчук головний нагляд над виставою.

Ось один цікавий епізод. Одного разу з нагоду людей приступав до мене якийсь пан і починав говорити, очевидно по англійськи. Оправдується, що не знаю цієї мови й переходив на німецьку. Пізнаю, що це культурна людина, що розуміється на мистецтві. Оглядає кожну річ, який каже: „Сестро, чи записуєш історію кожної людини, що здобувається на такий артизм?“ Чудно? Ті, що ще не побачили, хай піднесуть голову

вгору, хай знають, що за океаном є люди, що клонять голову перед їх талантом!

Кожного вечора сходився на виставу українці — старші й молоді; нідного дня вистави не проминув д-р Мишуга. Під цим оглядом був зразком для інших. Підношу те, що д-р Мишуга бував на кожній виставі в Нью Йорку, бо хто був в Америці, той знає, кілька часу треба стратити, щоб із редакції „Свободи“ дістатися на деякі ділянки Нью Йорку. Я була часта в редакції та мала нагоду бачити, як мало у нього часу, кілька то справ він сам мусів полагоджувати, які з редакторством не мали нічого спільного. Там приходила молодь по різні поради, на десятки листів треба було відповідати, в неділю часто їздив з рефератами по різних містах, було й так, що по невипаній з дороги ночі приходив до редакції і брався до дальшої праці. А скільки зусиль треба, щоб вислати збірки на Рідну Школу й інші цілі, цього ніхто не уявляє собі, хто цій праці не приглядався. Там є цілі книги з квітами й записками, хто кілька дав на Край і т. д. Я не могла просто зрозуміти, звідки береться у нього стільки сил до праці й одним лише могла собі те пояснити, що так працювати може людина тільки для ідеї, тільки з любови до Краю, бо такої праці ніхто не може заплатити.

І я тишалася, що не тільки я, але й інші так думають, бо треба признати, що промадянство в Америці оцінює працю д-ра Мишуги. А після пвороту до Львова почув я те саме від наших визначних громадян і громадян, а п. Ясінчук що мав нагоду пригледитися цій праці, сказав до мене: „Америці — то д-р Мишуга“.

Перша вистава захопила українську молодь до показу народної ноші на університеті. Я згодилася на це. Тут я вперше мала нагоду бачити зібрану молодь. Весела, гамірна, шира, щаслива, що може похвалитися перед чужинцями й своїми. Про цю виставу багато писали часописи й я

нічого кращого не напишу. Для мене одна потіха, що молодь захоплена красою народнього мистецтва. Вони цікавляться краєм, українською справою, вичитую все, що пишуть чужинці про Україну, виголошую відповідні реферати, має свої товариства, дає аматорські вистави, концерти, одним словом — праця йде.

„Люди у давні, а лихий у калатало“ — так і я розписалася про вистави народнього мистецтва. Ще трохи й покінчу, щоби не мучити читачів. Тепер випадає уладити виставу при церкві; до цього заохочував о. Адміністратор Пенятишин, і о. сов. Тарнавський. Рекламу (не мені, тільки творчості української жінки) робила редакція „Свободи“ й „Америци“, а крім цього духовенство по церквах, найбільше о. парох Пенятишин і о. сов. Тарнавський.

В неділю в часі вистави я мала виголосити відчит про народне мистецтво в сазі Народного Дому. Виходжу на підвищення. Передаю привіт. Голос тремтить. Відчуваю, що зібрані гості бажать почути щось доброго про Край, хочать почути про тисячі ідейної молоді, для якої вони не жаліють тяжко запроцьованого гроша, про своїх батьків, братів, сестер, про чудові дари про зелені Карпати. А я? Не спроможна сказати їм того, що відчуваю, що передумала, але всея таки дещо сказала. За це витяють мене оплесками? А може відчули, що колиб у мене була спромога, я пригорнулаб усіх до себе, голаб їх рани, осолоджувалаб їх труди, та на жаль, я нічого не можу.

У першому ряді сидів д-р Мишуга. Його привність додавала мені відваги; в його очах я читала прохання: „Скажи нам щось гарного про тих, яких ми на чужині так широко любимо“. І я говорила. Говорила про жінку-селянку, про її поетичну душу, про її долю й недолі.

(Далі буде.)

підписи діячів управи Т-ва. Щойно в грудні 1935 р. сенат Ягеллонського університету прийняв прагматичний Студентський Громадін та доручив перевести загальні збори Т-ва з метою вибору нової управи Т-ва. Загальні збори Т-ва відбулись вже 13. жовтня ц. р., які обрали нову управу Т-ва в такому складі: Гринишук Тарас, студ. хемії, голова; члени: Буката Ярослав, студ. мед., Чабан Володимир, студ. прав., Іванюк Гриць, студ. прав., Хітєвська Галина, студ. філ., Процик Нестор, студ. мед., Яворська Олександра, студ. філ., Матчинський Гриць, студ. філ., Шеремета Марія, студ. мед., Балагурак Ан-на, студ. прав.

Тво чисельное 120 членів Нова управа позбав про те, щоб оживити діяльність Т-ва.

ПОКЛИК ДО ДОВЖИНИКІВ.

Видів „Української Студентської Громади“ впливає на дорожню всіх колишніх членів „Української Студентської Громади“ в Кракові впродовж найшвидше своїм відстаючим, бо в протилежному випадку Видів було б прийнятним оголосити поменший спис довжників Т-ва до прес. Гроші слати на адресу:

Видів „Української Студентської Громади“.

Український фільмовий репортаж.

Аматорський фільмовий репортаж є поважною пічмою світової фільмової продукції. Робити дуже рази вичуповують цікаві актуальні сюжети. Багато аматорів-фільмовиків, що мають дещо хисту і шаста, заробляють гарні гроші та посередньо впливають на вироблення поглядів своєю переконливою аргументацією фактів.

У нас проблема фільмування з кожним днем стає чимраз то більше актуальною і ми, хоча і пізно, починаємо розуміти вагу колючості української фільми, створеної нами самими, — не від речі буде поінформувати читачів про український фільмовий репортаж та його можливості.

З думкою накрутити народний репортаж з українського життя прийшов до нас із Філадельфії п. Іван Беллик ще в 1929. р. На жаль, не знаючи наших обставин він був приречений швидко покинути Галичину та виїхати назад до Злучених Штатів Північної Америки. Перша спроба фільмувати українське життя на нормальну фільму („тридцятьлітку“) не повдалася.

По розмові з п. Белликом збажав я накрутити на звичайний аматорський фільм (Пате 9,5 мілім.) теж якийсь етнографічний репортаж з нашого побуту. Перша моя аматорська фільма репортажного характеру — це „Раковець“, життя і звичайні простотолія села Раковець городенського повіту на Поліссі. Докладний опис створення цієї фільми поміщений у „Назустріч“ ч. 4. ц. р.

Другий мій фільмовий репортаж, накручений аматорською системою Пате-Бобі, це „Свято позичення прасори української кооперації“ у Львові 1934. Фільма офіційновала РСУК-ом у Львові. Крім духовенства з Есцеленцією Митрополитом на чолі та єпископів мас народу, фільмував я на коротеньких метражах і наших світських вишарівних діячів. Б там през. д-р Кость Левинський, дир. М. Залізьківський, сен. Ю. Павличковський, д-р Врик та інші.

Після монтажу фільма прийшло мені на думку, якби так організувати планове фільмування наших громадських діячів.

Такий фільмовий репортаж був би безперечно дуже цікавий та мав би згодом величезну історичну вартість. Колиш було би дуже цікаво побачити „а власні очі“, як нпр. промовляв наш слазний промовець, як незмінно дає вулицю напіврозмовляючи із наших громадян, як всміхається до нас директор промислової установи! Це наша буденна діяльність, що стане колись цінною історією. Музей НТШ напевно прийме до депанкту такі документарні фільми, що по літах стануть неопідданим історичним матеріалом.

Реалізацію цього роду фільмових репортажів уявляю собі так: На те, щоб представити кілька рухів особи продовж 3 хвилин, треба 9,5-мілім. фільмової стрічки за 5 зол. Це не така велика сума, щоб на неї не спромоглась кожна українська установа, яка бажає мати на фільмі своїх промовців. Якщо таку акцію повести об'єднано та у взаємному порозумінні, тоді можна би монтувати цікавий фільмовий репортаж.

Про те, як узявся за накручення поважної української фільми, в одному з чергових чисел нашого щоденника. Ю. Дорош.

Найбільшим ворогом здорового родничого життя є для народу шинки, які відчупують батька від родини та рівночасно ослаблюють джерело процвітання. — (Я. Дуб.)

Українське Протизакопальне Товариство „Відродження“

Як довго

буде ще їх мати?

Має білі, гарні зуби, але може вже на їх внутрішній стороні твориться камінь, причина недуги і болю зубів.

Здорові зуби це скарб! Чистіть їх регулярно Кальодонтом, бо це одиноким в Польщі паста, що має Сульфуринноаєт, найспішніший засіб у боротьбі з назубним камінням. Кальодонт усуває камінь і запобігає йому творитись.

Увага! Випробуйте новий еліксир Кальодонт, ошадний в ужитті, сконцентрований, з великими анти-септичними прикметами. Великий флакон 3 зол.

ПРОТИ
НАЗУБНОГО
КАМЕНЯ

KALODONT

Величезний зріст неграмотності.

15.000 учителів без посад.

У п'ятницю сойм радив над бюджетом міністерства освіти. По рефераті пос. Пешмарського дошну промову виголосив міністер освіти проф. Євентославський. Обговорив реформу шкільництва і підкреслив, що змагаємо до того, щоб кожна дитина, ходила до школи і могла її покінчити. З тією метою бюджетна комісія прийняла внесок, щоб збільшити бюджет міністерства на 7.800.000 зол. Міністерство освіти змагає, щоб отворити на всіх теренах Польщі сильні і суцільні центри польської національної культури, достосовної до характеру дотичної частини держави. На просторах з мішаним населенням, з розвитком польського культурного життя буде розвиватися одначасно культурне життя інших „національностей“. Якщо але про меншине шкільництво, в останніх часах але до поправи відосна та шукання однієї площини порозуміння. У зв'язку з новими течіями зусить бути розвизала справа найкращих умов співпраці. Меншине пильнати в діяльності шкільництва, розвитку культури і науки може бути розвизуване поступенно. Львівський громадянин держави, який працює над її майбутнім, буде завжди втілюватися одією владою, незалежно від того, яку мову вважає рідною.

Міністер гостро виступив проти останніх експедів у високих школах у Польщі. Міністерство не допустить, щоб горстка розполітиковані молоді виможлила працю величезній більшості студентів. Справа оплат у високих школах міністерство поладнає правильно.

В дискусії, яка протягувалась до пізної, промовляло багато послів. Пос. кс. Довнар ствердив, що мільон дітей є поза школою — тоді, як 15.000 учителів не може знайти праці. Треба відкачати тисяч нових шкільних будинків і коло 30.000 нових учителів, щоб організувати зріст неграмотності.

Пос. Дмитро Великанович, представник УІР, висунув низку вимог українського народу. Останні заходи міністерства були ефектними, але не ефективні. Суспільства відсунено від співпраці, хоч колишні шкільні ради мали вплив на персональну справу і на будову шкіл. На землях, замешаних українцями, нема ні одного шкільного інспектора українця. Число українських учителів постійно меншає. На місці українських учителів приходять учителі поляки, які навіть по українськи не вміють говорити. На просторі галицького і буковинського повітів взагалі не приймають українців до адміністрації, яка ставиться до українців негативно. Мовний закон з липня 1924. р. був аний, але його виконання ще більше озлоблює українців. Стан українських шкіл постійно меншає. Від 1922. р. з приходом до Львова куратора Гадомського українці втратили 500 шкіл. На 6 мільйонів українців є лише 5 державних гімназій з українською мовою навчання. Закон про заснування українського університету з 1922. р. не виконали. На 70.000 учителів є лише 4.000 українців і з тих половинах дисципліно до

коринної Польщі, бо перевесено 1.500 учителів українців. Нових учителів українців влада не приймає і переносить у стан спочинку до 17 років праці. Гостро виступив проти відтиску земківського діячів та проти видавання у земківським діалекті шкільних підручників, які повільно ще до того накладом державного видавництва шкільних книжок. Український наріз уявляє не провакцією. Польки знають з історії боротьби за польську школу, що такі методи не доводять до бажаних наслідків. Згадуючи про заяву мін. Євентославського промовець підкреслює, що українці змагають до співпраці і нормалізації мови, але домагаються, щоб заяву міністра планували всі йому підданні органи, бо те, що діється з українським шкільництвом, не винесимо.

В дальній дискусії пос. Екерт зі Самбірщини гостро наживується „а пос. Великановича. Подушено-східні землі віддали — на його думку — у склад Польщі не від Ягеллонів, але ще від часів П'ястів, отже вони виростили з Польщею далеко раніше перед нападом руських князів. Ці землі творять нерозривну частину польської держави (одеськи), де живе населення польське і руське (голові українське!) — від недавня українське. Оси ці населення жили з собою в згоді, споріднювались із собою і в згоді жити бажають далі.

Промовець каже, що трудно творити для кожної з тих народностей окреме шкільництво. Пим треба вишарити утратистичне шкільництво, наука різних предметів у польській мові, інших в українській. На думку промовця утратистичне шкільництво дає великі моральні і державні наслідки. Українці заявляють лояльність до польської держави, а пос. Великанович наріває, що востанки не є зовсім рівноуправлені.

Пос. Великанович: Наводжу факти.

Пос. Великанович нарікає, що звільнявали українських освітників, які втілювали політику, але не агадав, що вони займалися також і чимсь іншим. Нарікає на звільнення вчителів української національності, але не агадував, що вони забули про свої громадянські обов'язки. Тому промовець бажав би собі, щоб зання лояльності українських послів була ширша і правдива, не була тільки грою, бо ця ширість це умова нормалізації відносин.

Від УІР промовляв ще пос. Кузьмович, який дав належну візірачу пос. Екертю. Пос. Кузьмович м. ін. сказав. Неслушне є твердження, що українське громадянство не гориться до освіти, як не говорив пос. Кучинський про український лінез. В цьому лінезі є 12 учнів. В цього роду інституціях число 10 учнів вистаричає. Зрештою, аголосилося біля 30 кандидатів на учнів, одначе їх не прийняли а огляду на однію державну поліцію. Українці приймають оферту студіювати в польських державних школах, але промовець відомий випадок, що до можливої гімназії

на 53 учеників-українців, що зголосилися, при-
няли тільки 3. До школи в Чернихові українці
підуть учеників, однак не можуть організу-
вати ні шкіл в українською мовою навчання.

Вийшов пос. Куцькович поземішав а пос.
Бекером, який писав наші "русини" і "русский"
на означення українського народу. Це змішала
диловина. Тісна політична співпраця можлива
лише при взаємній повазі національних аспіра-
цій. Редента пос. Бекер, яка веде до боротьби
майже за кожному дитині, не розуміє української
проблеми і державний не опиниться на тривалій.

Діабетики!

Без сахарину на безпрі-
чинний сироп, модна сирі-
стечка, торти ма- вини, крім цього кашки, гречки,
терт булди, макарони, м'ясо хліб "Сон" порцеля-
"LEBROSE", Львів Сикстуська 31, тел. 115-80. Ви-
смака на промислові і до дома.

1113

КОНКУРС ХОРІВ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ.

Заходом Музичного Т-ва ім. Лисенка в Тер-
нополі, а саме голови, справного організатора му-
зично-співочого життя Тернопільщини — відбув-
ся дня 11. ц. м. "конкурсний ювілей" сільських
хорів тернопільського повіту. До конкурсу ста-
нуло на 12 зголошених хорів — 8. Зважених, що
цього дня була метелиця, а мороз дохотив до
23 ст. — треба справді пошляти культуру іде-
альність та дисципліну хористів, що були пішки в
світ, віддалених від Тернополя 10—15 кіломе-
трів. Усі хори приступили до конкурсу в м'яшнім
складі, тільки один був мужеський — поза кон-
курсними рамками. Кожен хор мав відповісти
одну прив'язану співачку жовтуду (Бог предві-
ний — В. Бекорова) та одну довільну пісню.

Оціночна комісія, зложена з 8-ох членів ма-
ла "елетне завдання" — справедливо оцінити ви-
схід конкурсних амагач та орієнтувати чотири
прив'язані нагороди найкращим хором продук-
ціям. По довній нараді жорі погодилися, щоб
першою нагородою не вирізнявати ніякої продук-
ції, зате всі чотири нагороди розділити по черзі
ось таким хорам із сіл: Товстолугу, Березовиці
Великої, Білої та Острова. Іншим хорам із За-
стінки, Гаїв Великих, Бірок Великих і Проватана
призвало лише грамоти із відповідною кваліфі-
кацією вислуду продукції.

Склад голосовий хорів (коло 25—40 осіб)
переважно гарний, навіть у таких рідких на селі
басах (нпр. у Березовиці). Інтонація здебільша
розрайована чиста — за винятком декількох все ще по-
кутуватих "дезавальних" терд і секст і невпевних
початкових тонів (Фер. у хористів з Гаїв, Острова,
Проватана). Навели до підшпунування у со-
пранів і альтів — звичайна річ у хорах — не-
впевнені. Деколи виступала хіба нагдо отверта емі-
сія голосу у тенорах. У виконанні сайдне було
назагал амагання до солідності; тут і там не обій-

Міський Театри у Львові, понеділок 24. лютого.
ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ:

„Трафіка Пані Гехералової“

шлюся очевидно без деяких непорозумінь, манер,
а то й випадкових інцидентів. Але з тим усім
Імпреза робляла симпатично, наскрізь культурне
вправління і доказувала лінатраце про великі
духові засоби та шовину гідний культурний ін-
струмент нашого села. На кінець тільки один заміт
на адресу „артистичної комісії“, що аранжувала
Імпрезу. Той, призначений конкурсною комі-
сією для спільного вистудіювання і переселення
всіми хорами, що стають до конкурсу, повинен

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: Нема вистави, але вже у
вівторок прем'єра

„БАЛЬ В САВОЮ“

оперетка П. Абрама з І. Кульчицькою і Ка-
миром Дембовським.

бути із нашої власної хорової літератури, за-
галляв відомий співочим колом і який має шир-
шого характеру, стилі і вимоги при виконанні
так сказати, *устійаву традицію*, а не спіль-
гайр, до того дещо експериментального стилю, —
ним було 3-строфове, суто фігуроване „Бог пред-
вічний“ В. Бекорова, а якого вивчення на-
сувало різні проблеми і сумніви. (Гляди: друга
строфа 2 і 4 такт і перехід до 3 строфи, азіт і
другий сопран.)

Ч. В.

СТРАШНА НУЖДА СЕЛА.

Промова пос. Гриня Тершанівця, виголошена 19. лютого ц. р. на пленумі сойму підчас дискусії
над бюджетом міністерства хліборобства.

Положення хліборобства важке тому, що
селяни мають замали вартості праці, бо на
3300.000 рілних господарств у Польщі 41 від-
сотків це зовсім карловаті господарства, 31
відсотків малі від 2—5 гектарів. У Східній Га-
лицині цей відсоток зростає в обох категоріях
понад 80 відсотків, не вчислюючи 10 відсотків
г. зв. халупників, що мають не більше, як кіль-
ка грядок городу.

Відбудова знищених підчас війни рілних
вартості вимагає значних капіталів. Недоста-
ча власного капіталу примусила пильних і дбай-
ливих рілних продуцентів користати з інфля-
ції так приватного як і зорганізованого креди-
ту. Однак надмірні відсотки зіли всі можливі
зиски хліборобства, навіть у часі високої ко-
нонтури. Тому хліборобство заломалося, як
тільки прийшов спадок цім і зросла вартість
гроша розмірно до зменшеної вартості рілно-
го вартості та вартості його продукції.

Нині нема вже найменшого сумніву, що кри-
тичне положення 70 відсотків населення держа-
ви є дійсною причиною загальної економічної
кризи.

ЗА РІВНОВАГУ ЦІН.

Першим питанням хліборобства, це привер-
нення рівноваги хліборобських і промислових
цін. При нинішній ціні рілних продуктів і жи-
вини, дрібний рілник не може ні платити до-
віля, що тягача на його вартості праці в сумі
482 зол. на гектар, ні також робити необхідні
інвестиції, щоб піднести вилатність землі, по-
правити якість плодів та докупити господар-

ське апарат. Одинокий рятунок — це під-
сення цім рілних плодів до рівня поплатності
рілної продукції.

На жаль, надії на поправу знаслідок змі-
уряду, заводи на цілій лінії. Ціни рілних про-
дуктів і живини залишилися далеко нижче ко-
штів продукції та годівлі живини. Щодо ек-
спортних премій, одне є певне, що нагай зміна
в тому чи іншому преміюванні мусять бути
акліматичні для продукції. У бюджеті маємо по-
зицію 12 мільонів зол. на піддержку обороту ріл-
ними продуктами. Ця квота напевно не вистар-
чить навіть на найкращіші преміювання ріл-
ного експорту, а не знімо які дальші можли-
вості створить ст. 6 скарбового закону. З ува-
га на те вже тепер чуємо, що відмовляється пре-
мій на експорт худоби до Греції, що важко від-
билоса би на дохідності полонинних годівля-
них тувальських і взагалі підкарпатських го-
сподарств. Якщо знизять теж дотеперішні
премії для експорту яєць, на цьому потерять
ціле низове рілництво полуднево-східних во-
відств. Така зміна експортної політики збара-
да би дуже сильно у селянство тих воєвідств.
Під ніякою умовою не можна допустити, щоб
дйшло до тієї катастрофи, бо розбіжність
цім поміж рілною продукцією, рілними ви-
творами і живиною та промисловими і моно-
полевими державними виробами є далі дуже ве-
лика. Самі відновлені закони не дадуть сво-
д'яної користі, якщо рілник за свій продукт
діставатиме 40 до 50 відсотків нижче власних
коштів продукції.

Я. ЗАСТИРЕЦЬ.

Карнаваловий бациль.

(Гумореска.)

Пані Тріпальська була собі особа середнього
росту, блявка. Тому, що в добі спортів треба по-
казати ще й вагу людини, то скажемо, що вона
могла важити яких 25 кіло більше від своїх ро-
весниць. Щодо прикмет адачі, то хвалимо цю
паню за її участь в усіх діяльницьких установах.
Могли би ми мати хіба одно застереження, але
волимо запитати її: „По що деякі жоді багаті
в честоти, обтяжують себе таким гріхом, як за-
висті? Зависті виліває діри і в чистім характері!“
Питаємо тому, бо мабуть в таких причинах пані
Тріпальська творила навіть неві устнови, як
нпр. „Товариство збирання помаранчевих шкірок
на викуп невілаників в Африці“. Далі скажемо
про неї і те, що на загальних зборах у
станови, коли їй не сподобався який голова, то-
ді організувала, як казав поет Маслак, „жовті
моз костюмаха“ старші панни, а ними вже вали-
ла і найславішого „мамути“, себто довгосицево-
го голову. Діпнявши свого, р'зла, як молчаз-
ний павук, що висить на своїх нутрощах у сітці,
яку сплів на мухи.

Пані Тріпальська „вчашала“ теж не відчити,
якни вельми перефилася. На однім відчиті лі-
каря почула вона, що бациль з головою і хвос-
том є такий небезпечний, що як нпр. біла шкіра
підбуваються вечірницю то за епідемію для дітей
і родичів не трудно. Просто в відчиту побігла
пані Тріпальська до директора школи. Той був

рівночасно заступником голови читальні зі са-
лею, де відбувалися вечірниці й інші ім-
прези. Директор був і без того проти усіх вечір-
ниць від часу, як один студентський комітет при-
ніс його жінці записки з нарисованою малпою.
Пані директорова вигнала комітет за двері доду-
мавшись, що це діло її давньої приятельки, ма-
тери студента-рисівника. Під впливом двох жі-
нок своєї і пані Тріпальської рішила пан дирек-
тор заборонити останні в цім карнавалі вечір-
ниці, які приготували заздалегідь доволі рухливий
комітет. — „Я довго думався — заявив він —
крізь пальці на дурні танці в просвітняській салі
і не розумів бацилевої небезпеки, а тепер кінець
всімним вечірницям“. Таку постанову дав дирек-
тор пані Тріпальській, а говорив це з такою пев-
ністю, з якою його товариш, вчитель по зв'язно,
дуче Мусоліні заявляв Європі, що несе культуру
між православних абісінців. У вельми веселім
настрою, ще й тому, що і мати „малпачого“ ри-
сівника була в комітеті вечірниць, які не відбу-
дуться — почула пані Тріпальська роздагаться.
Перед сном, як на музикальному панно випадало,
стала собі підслівувати першу строфу пісні „Бо-
дайся когут змудив“, а саме:

Чорна курка, чорна, — вилетіла на жорна,
Стала тріскувати, не дала мені спати..

Та нещастя, як відомо, чіпляється звичайно
людини годі, як вона почувається весела і дуже
шаслива. Таке скоїлося і з панною Тріпальською.
Ія присівся більший бациль з головою і хвос-
том. Перестрашена жінка сиринула, а підско-
чивши вгору, як не гримзе зрив на снов'єне
ліжко. Листви не вдержали тигару. Серед тріс-
коту дошок, рубля до качання білая і дошки до
православня, які підтоничали констотуючім ліж-

ка та підчас страшного крику, нещасної, зрив-
ся яким гуркотом грому прибитий муж пані Трі-
пальської, став її ратувати. Запаморочена і по-
ронена пригадала собі бодай те, що треба дівчи-
ні Катерині побігти за лікарем і то тим, що так
гарно знає про бациль.

Підчас того комірники-жиди, що спали на
ї. поверсі, під спальнею нашої героїни, почувши
незвичайний стук і гамір поєривалися зі сну, а
думаючи, що на кам'яницю напали злодії, пова-
бігали юрбою з криком під двері п. Тріпальської.
Сюди прибігли небагато теж сторожі й інші ме-
шканці великого жидівського дому. Годили пі-
ніше говорив лікар, оправдуючись: „Вердівши
із ресторану застав я дома вашу Катерину і лед-
ви приїхав останнім трамваем“. Тут муж паш-
ентки не вдержав. Ухопивши дошку з ліжка,
став як вітрак крилами нею вимахувати в сторо-
ну прелегента. Придушенням, яким мутатією, го-
лосом, кричав: „То в ресторані і в трамвею нема
бацилів, а є вони тільки на вечірницях у наїздо-
ровіших молодих людей? Ви будете мені жакі
страшити таким бацилем?“ Нещасливий пре-
гент був би зтікав, але „вітрак“ стояв поперек
дверей. Пан Тріпальський був практичним чоло-
віком; не любив політики своєї жінки і пана ди-
ректора п'ятикласової школи. Любив в.и, як його
кузника-приятеля бациль на вечерницях і
тому подиктував лікарів ось що: „Заявляю,
що на вечірницях бавляться звичайно молоді
здорові люди, до яких бациль не має приступу.
Гадаю, що вечірниці зашкодити не можуть ая
гиклявці“.

***

Хто любить природу і красу сходного сні-
ця, а опиниться досвідком на вулиці більшого

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ.

Відмовжені банком заборозили не лише приватний кредит, але і зорганізований кредит у кредитових кооперативах та повітових комунальних касах. Фінансові українські інституції наїшлися при цьому у вимовно важкому положенні тому, що ніде не можуть продати векселів Акцептаційного Банку, бо не мали кредиту в державних банках перед 1932 р. Тому не маємо кончевої готівки для уділення нових невеличких позичок дрібним різнячкам на різномісний існування, або до виплати за заморожених ошадностей. Тому уряд повинен признати відповідні фонди в державних банків і дати кредитово-різничним кооперативам та повітовим комунальним касах можливість вивязатися зі своїх зобов'язань і злиднів.

ЗРІСТ КОШТІВ ПРОЖИТКУ СЕЛЯНИНА.

Далі промовець пригадує, що кошти удержання для всіх верств населення подешевіли, але для різничого населення — подорожчали. Причиною цього постійний спадок цін різних продуктів. І так селянин на 3 гектарах з 5 членами родини платив у 1927-28 р. на податки і всілякі данини 158 кг. жита, в 1935 р. на цей самий податок мусів заплатити — 632 кг. жита, себто на 300 відсотків більше. В 1927-28 за 10 кг. цукру треба було дати 36 кг. жита, в 1935-36 — вже 100 кг. жита, себто більше як 175 відсотків. Так само подорожчали для селянина сіль, мило, нафта і т.п.

Числячи врожай жита з гектара по 880 кг., дістанемо з 3 гектарового господарства 2640 кг. жита. Коли податок й продукти першої потреби віддають вартість 1891 кг. жита, господарі, який має 3 гектари землі, лишається на цілий рік для виживання родини, опалення хати, сплати боргів і відсотків, на купівлю господарського знаряддя, лікування і т. п., і що найважливіше — заплата екзекутора 749 кг. жита. Перерахувавши це збіжжя на золоті по теперішній ринковій ціні, дістанемо 74 зол. 20 сот., а коли поділимо це на 365 днів, дістанемо по 20,5 сот. денно на родину.

Чи міський робітник дістає таку нужденну заплату, як різник на своєму варстаті праці? Ні, навіть жебрак має більше, як нинішній дрібний різник. А що говорити про тих різників, які мають нижче 3 гектари землі, або зовсім не мають землі?

ЗА ДОХІДНІСТЬ ДРІБНОГО СЕЛЯНИНА. — ОПІКА НАД ДОМАШНІМ ПРОМИСЛОМ.

Одним з питань віднесення дохідності дрібного різника в справу цукрового буряка. На просторі львівського воєводства існує лише 2 цукроварні. Тому питаємо вступні кроки до заснування на нашій землі нової цукроварні. Одно-

мість як мпр. Львова, той побачить по обох боках вулиць сторожів, які як ті косарі на леваді вникають мітлами по хлібниках, а змучені, стають у гуртки і розповідають собі всі епізоди і сплатки з минулої ночі. Ті подають іншим гурткам і дівчатам, що йдуть до крамниць по булки і миско. Господарі, сидючи, зяють уже, який льокатор пізно вернувся домі, хто і за що бив свою жінку, куди прийшла повитуха і чи це хлопець чи дівчина. Чи ж дивно буде вам, достойні читачі, що при початку вулиці (пані Тріпальська мешкала під ч. 13 б) говорили, що муж стріву паню Тріпальську з якимсь паном Вашилем, позовів ліжко та обох побив. В подовній вулиці звернули, що Вашиль побив паню Тріпальського. Школяр з дому під ч. 98 прийіс рано до сусідньої школи справну вістку, що пані Тріпальська з мужем дістали скаженику, погризли лікаря і з учнем свою звичайну фразу: „Я дивися крізь пальці“, додав ще таке пояснення: „Під салею читали в часі останньої забави сидів пес і вив. Вч мусів покувати бідну паню Тріпальську!“

Комітет вечерниць приніс пану директорові заву лікаря, що бачили здоровий молоді не можуть пошкодити. Вечерники відбулись. На них наїгравась бавилась кузинка паня Тріпальського. Товаришавла з ним цілу ніч тоді, як його жінка лежала забиваюван в ліжку. Пан Тріпальський не тільки не занедавав, але ще й відмолднів. Зате пішла чутка, що його кузинка має бачила, бо товцювала на всіх балах і вечеринках з усіма кометарниками. А найгірше було те, що за кожним разом мав іншу сукню.

ASPIRINA

вироблювана тепер в краю

подешевіла!

у всіх аптеках можна дістати
пуделко з 6 таблетками за
пуделко з 20 таблетками вже за

зл. 2.25

зл. 0.90

чисно мушу ствердити, що причиною припинення заснування цієї цукроварні можна вважати факт, що продукція спирту пішла до 35 відсотків. Само життя перекриває те, що є не реальне. Сподок консумції спирту повинен пізнати консумцію цукру, відживаного продукту, але не по теперішній ціні, лише по ціні коштів продукції.

Не є в нас теж достаточне розвинення різничого промислу, як гарбарні, фабрики консерв, коншикарство, фабрики оловцевих вин та медосити. Далі халування, волоконний, зливний і вовняний та коншикарський промисел не є яскраві зорганізовані і відповідальні чинники, що підтримують їх. Підтримка домашнього промислу, це питання першої ваги. Згідно з обчисленнями Інституту в Пулавах власник 2—3 гектарового господарства працює в році лише 185 днів, решту вільного часу може посвятити побічним заняттям, себто домашньому промислу. Ще більше часу марують господарства вище 2 гектарів і т. п. зв. халування на селі. Уряд мусить більше зацікавитися домашнім промислом і на ту ціль призначити відповідні кредити.

МЕЛІОРАЦІЯ І БУДОВА ДОРІГ.

Щоби піднести різну культуру і віддаєність землі, треба перевести регуляцію рік і зотоків, підставову меліорацію орних ґрунтів, сіножатей і пасовищ та побудувати дороги. А як виглядає сьогодні провіт публічних робіт фонду праці на нашій території? Будуються залізні дороги, але та заході край, а будують воловими доріг те саме. В ділянці меліорації та волинних регуляцій з вимком Черемоша і частини долини Дністра, робиться все також на заході край. Тимчасом у нас лише у львівському воєводстві 1.900.000 гектарів акде на меліорацію, а тому 700.000 гектарів орних піль і 300.000 гектарів пасовищ. Самі дорічки Сяну й Дністра мають поперечну піль, що вносять 688.484 гектарів, з чого 75 відсотків ґрунтів нимаєть дренавання.

Кошториси підставової меліорації львівського воєводства мають сятати понад 43 мільона золотих. На це львівське воєводство дістало від Фонду Праці і з меліораційного фонду за час останніх 8-х літ ледки 2.700.000 зол. Домогасяся видаткової фінансової допомоги з державних фондів. Також праця при меліорації повинна бути ведена безробітними зі села, а не як дотепер безробітними зі міста. Село має 65 відсотків безробітного населення, яке не дістає ніякої заплоти з державних фондів. Крім цього сільський робітник не може меліораційні роботи краще як міський. Міський робітник повинен найти роботу при будові міських каналів та розбудові міст. Припинення заріркової еміграції для безробітного зі села поза межі краю мусить заступити праця внутрі краю, себто при меліораційних роботах. Також комуналізаційні умови відіграють у різному господарстві величезну ролю. Найгірший стан доріг є на землях, де живе українське населення. Держава повинна прийти і допомогти у будові доріг для зружжого села та дати поміч для повітової самоуправи. Б навіть закон, що уряд має дати для самоуправи 30 відсотків на покриття коштів удержання самоуправних доріг. А як виглядає дійовість? Рудецький повіт зі свого бюджету мусить за вдержання державної і воєвдської дороги 29 і пів км. дати в 1935-37. р. — 15.000 зол., бо в противному випадку стан тих доріг повіту підпадає повному знищенню з тої причини, що держава зі воєвдство не дає ні сотика на консервацію тих доріг. Рудецький повіт, це один із найбільших повітів у цілому львівському воєводстві, повіт, у якому різничо зружжівне населення дістає від уряду допомогу на дозвіну. Одночасно цей повіт має на удержання 110 км. дороги, а того 50 км. ґрунто-вих доріг у найгіршому стані. Держава замість лавати 30 відсотків дотації для повіту, вимагає від повіту 15 відсотків з квоти, призначеної на будову повітових доріг і мостів. Чи це протинється до відновлення самоуправи і різничого населення та до покращання повітових доріг?

Кошти залізничного транспорту є такі високі, що переїзд різного продукту різниється пераз ціні самого продукту. Нав. кошта дотепер і сот-

нара есарпери зі Львова до Давидів коштує 8 зол., тоді коли ціна, плачена різничкові загалом, ся в межах від 6—8 зол. Транспорт і сотпар жита на ту саму віддачу вносіть 3 зол., а на сот пар жита платиться сьогодні 10—10.50 зол. Ще гірше виходить кошта перевозу бараболі, бо зі 100 км. дорогою оплата транспорту за 100 кг. бараболі вносіть коло 70 сот., тав, що зі Львова до Варшави транспорт коштував би 4 зол., тоді, коли за 1 сотпар бараболі різник дістає 2 до 2.50 зол.

АГРАРНА ПОЛІТИКА.

Щоби дрібне різництво могло розвиватися, мусить існувати три підставові умови, а саме: відповідна кількість землі, різня освіта й кредит, а в краю, переважно різничім — відповідна аграрна політика. А як дотепер польські уряди відносилися до цього питання? На наших землях, де карловатих господарств є аж 80 прц., де є різниче перенаселення, де на 1 кв. км. припадає 7 Галичини 110 осіб, на Волині 65, на Поліссі 86, перенаселення колонізацію чужого елемента. Це була політика, вимірена проти автогонного населення. Військовим осадникам і польським колоністам роздано коло мільона гектарів землі, крім того наданим колоністам і осадникам на цілі колонізації у ділянці державні банки кредитів понад 700 мільонів золотих, які дотепер не сплачено, бо шавіть не плачено відс. Уряд був змушений віддати колоністам 50 прц. агаданого довжного капіталу. Знаю випадок у моєму повіті, де такий довг відписано одному місцевому осадникові у висоті 50 прц. тоді, коли той осадник має аложену готівку в тіх самій фінансовій інституції. Коли би ту землю і той кредит були дістали місцеві різники на доповнення своїх карлових або середніх господарств, тоді повстала б адороні господарства, а далеко вищим різнем різної культури, як сьогоднішні осадничі господарства. Тоді такі господарства мали би іншу відпорність супроти сьогоднішньої господарської кризи.

Різнична освіта має та цілі однесення різничої культури. Це знання та вміння можна набути у відповідно пристосованих школах, дозашнільним навчанням і на практичних курсах черев інструкторів різництва. На жаль, український нарід в числі коло 7 мільонів на українських землях у Польщі не мав до 1934-35 р. ні одної державної різничої школи з українською мовою навчання тоді, коли в Польщі було в тому часі 12 середніх шкіл, 87 всеюдних шкіл, 6 огородничих, і молочарська, виключно польські, не враховуючи в це високіх шкіл і приватних польських шкіл, що їх щедро підпомагав уряд. Що йно в 1935/6 р. заложено одну державну ліцеальну різничу школу з українською мовою навчання. Ми, українці, маємо пали заложити різничі школи, мамо для них землю і будівки, але не маємо фінансових засобів. Ми уручомили різничу школу в Милуванні, яка однією діставала малу підмогу від міністерства. Головою українського нарід, не маючи відповідної кількості різничих шкіл, черпав і даліше побирає різниче знання у своїй різній мові з ішого джерела. Цим джерелом є Крайне Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові. Воно має свої Філії і Кружки на всьому просторі Східної Галичини. На Волині з вимком лучного повіту не дозволяють на їх заложення. Це Товариство, оперте на статисти, несе різничу освіту для українського дрібного різника на курсах у його варстаті праці в різній мові через своїх інструкторів різництва.

Подумаючи хтось, що таке Товариство щедро буде підпомагати уряд, самоуправа і Різничі Палати. Аджеж в інтересі різництва є, щоб різничі організації як найбільше успішно виконували свої завдання у користь дрібного різника. У нас, річ мається противно, бо субвенція уряду для Товариства „Сільський Господар" у Львові в сумі кількох тисяч золотих не є вистарчаюча. Аграрна політика Польської Держави схильється (так як і в інших ділянках) до централізації й етатизму, а проті, які в інших державних виконують різничі організації, переказано адміністраційній територіальній са-

моуправі, яка не відповідає своєму завданню. Ця самоуправа у нас переважно провадить політику підтримки упривілейованих організацій, і це коштом повітових фондів.

РОЛЯ РІЛЬНИЧИХ ПАЛАТ.

Тепер цю політику виступає Рільничі Палата у Львові. Її завданням мало бути оборона більшовиства, та самостійне ведення праць, зв'язаних з піднесенням рільництва. Діяльність Палати мало б спиратись на рільничих добровільних організацій. Тимчасом діяльність виглядає інакше. Рільничі Палата пересилає до повітів готовий бюджетовий проєкт і через своїх делегатів заявляє, що в тому бюджеті не влізло нічого змістовного, що жадний з рільничих організацій, що працюють на терені повіту не вільно признавати субвенцій, бо в тому випадку ні Рільничі Палати ні воєнське не затвердить такого бюджету.

Напр. на рільній комісії рудецького повіту відкинуто внесення на уцілення субвенцій для Товариства „Сільський Господар" у Комарні, хоч його праця узгоджена тою самою Рільничою Палатою. Одночасно на субвенцію для приватної господарської жіночої школи з польською мовою навчання призначено 1.760 зол. На люстрацію рільничих кулок, що їх люструє Польський Ревізіонний Союз, дано 800 зол. По-зрімо не тільки „Сільський Господар", але й Мелопольське Рільниче Товариство не дістає субвенцій. Одначе в дійсності це виглядає інакше. Повітовий рільний інструктор в дійсності не інструктор окружного рільничого товариства і як секретар тогож товариства виконує працю О.Т.Р. у повіті. Отже праця, що її вико-

нує інструктор повітової самоуправи йде на рахунок О.Т.Р. — тим самим О.Т.Р. у рудецькому повіті бере річно около 9.000 зол. субвенцій. За ті гроші ця праця є виконувана на просторі 1/4 сіл у повіті тоді коли Тов. „Сільський Господар" виконує працю без субвенцій повітової самоуправи на просторі 1/4 сіл у повіті.

Так виглядає рівноуправління рільничих організацій під оглядом фінансової помочі на терені повітів полуднево-східних воєвідств. Є ще повіти, як пов. Лисько, де не то, що самоуправа не дає зійкої субвенції „Сільському Господареві", але повітовий староста саме заохочення Кружка Т-за „Сільський Господар" вживає за протидержавну політику.

Домагаємось від уряду, видання заряджень у цьому напрямі, щоб Рільничі Палата виконувала виключно контрольну функцію над рільничими організаціями, та узгоджувала працю рільничих товариств, а не як дотепер забирала виключно для себе право ведення тих праць у рільничій ділянці, які повинні би виконувати добровільні рільничі організації.

Домагаємось рішуче від уряду, щоб земля, призначена на парцеляцію, перейшла в руки місцевого безземельного й дрібного рільника в цілі доповнення його в-рстату праці, а не як дотепер, була віддавана в руки колоністів. Обмеження права до набуття землі українському рільникові вдаряє в життєві інтереси цілого українського народу. Рішучою державою, яка по думці нової конституції є „спільним добром всіх громадян" не може вести колонізаційної політики чужим елементом, бо це є протизаконне лише духовної конституції, але й інтересів держави.

Повстання в Сирії.

Кількасот осіб убитих і ранених.

ДАМАСК, 22. 2. ПАТ. Заворушення в Сирії перемінюються вже на повстання. Число обстрілів і нападів доходить до кількох сотень. Влада бере заручників, але це не допомагає. Повстанці виступають рішуче проти мандату Франції і ваяляються за об'єднання Сирії з Іраном і Італією.

НОВИНКИ.

— Курс крою і шиття суконь — учителька Еля Одесьницька. 2. Курс артистичних ручних робіт — учить п. Марія Морачевська. 3. Курс модлярства — учить п. Міка Дрогомирецька. 4. Курс крою і шиття біллі. 5. Курс трикотажства. 6. Курс куховарства і домашнього господарства — від 1-го березня 1936 в Кооперативі „Труд", Львів, Ринок ч. 39. 1566 1—3

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна напіра машини всяких систем поручає Юліан Ломага — Львів, ул. Валова 11. Одинок українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 17-112

— Святочний концерт у 75-ліття смерті Шевченка. 75-ліття смерті Шевченка відзначають співачки товариства у Львові (Львівські Боян, Сурма, Бандурист) разом з Муз. Товариством ім. М. Лисенка концерт-фестивалем у виконанні ансамблю, аложеного з яких двохсот осіб, дня 15. березня в год. 12 вшолуду у великій залі Миського Театру. Вступне слово виголосить проф. Петро Карманський. У програму свята ввійдуть хорів таори в супроводі симфонічної оркестри, з яких деякі, як „Заповіт" С. Людкевича, будуть уперше виконані, а „Бють пороги" М. Лисенка на мішаний хор і симфонічну оркестру в інструментації В. Барвінського та „Ой вигострю товариша" С. Людкевича на мужеський хор із симфонічною оркестрою теж більшість громадян, що своєю діяльною вшанують пам'ять Пророка, почути вперше. М. Голинський, як соліст на тому концерті, відспіває твори до слів Шевченка укладу Павла Печеніги-Углицького, незнамого на нашому терені композитора. В проєкті є теж інсценізація „Гамалі" Т. Шевченка, підчас якої мужеський хор відспіває чотири твори (випитки з „Гамалі") М. Лисенка. Білети на це свято появляться в розпродажі у перших днях березня. Щоб оминити можливих неспрозумінь (кожби білетів забракло), просимо їх раніше (особливо для гостей з провінцій) замовляти у скарбника „Львівського Бояна" Д. Вішніва на адресу: Т-во „Рідна Школа", вул. Сикстуська ч. 46. Тільки ті замовлення будуть важи, при яких одночасно буде зложена ціна за відповідний білет або бодай задаток. Ціни білетів, як на оперні вистави.

— Нове видавництво і новий цілий твір. Як довідуємось, у Львові оснувалося нове українське видавництво „Український Видавничий Інститут", на чолі якого стоять дир. Микити Васиць, один з видавців Української Заг. Енциклопедії, і д-р Федів Ігор. Видавництво ствляє своїм завданням видавати в першу чергу енциклопедичні твори, дарма, що ці видання з огляду на різню обставин, не можуть рахувати на легкий і скорий збут. Як перший твір новооснованого видавництва має повинитися великий атлас України і сумежних країв під гол. ред. д-ра Кубійовича. Всі підготовні праці до нього вже покінчені й атлас вже друкується. В найближчих днях будуть розіслані проспекти, в яких громадянство дістане точні інформації про цей атлас та умовини передплати. Успішні закінчення хочби лише згаданого одного видання було би вже великим осягом а-ва й цінним вкладом у наш культурний дорібок Тому бажаво новому видавництву повного успіху й його нелегкій праці.

У польській державі є 100 тисяч дітей недорозвинених: малі та ідіоти. Це жертви алькоголізму батьків.

Українське Протинальгольє Товариство „Відродження".

— Засідання Комісії Мови при НТШ у Львові відбудеться в понеділок 24. лютого ц. р. в год. 8. веч. у бібліотечі Т-ва.

— Хто виграв? Вчинішнім дні тягнення дер. хлясової лютерії впали такі антрні: 10.000 зол. на ч.: 100996, 2.000 зол. на ч. 139808, 1.000 зол. на ч.: 14136 56240 93074 180243 193629, 500 зол. на ч.: 22326 52944 75867 127344 152503, 400 зол. на ч.: 10317 41879 111546 138177 173589.

СУКНА

Рудольф Світальський - Тадей Гаєр Львів, вул. Баторія ч. 23
Матеріали жіночі, наймодніші у великому виборі
Низькі ціни. Догідні умовини сплати. Кооперативам відповідний рабат.

Кара смерті за організування державного перевороту.

СОФІЯ, 22. 2. ПАТ. Нині рано суд оголосив процес у двомісячній процесі проти 27 військових за організування державного перевороту. Головного підс. полк. Велчева і майора Станчева, аджанта команди софійського гарнізону суд засудив на кару смерті на шибениці за організування бунту в армії і намагаче усунення уряду Тощева. Двох старшин засудив суд на 10 років в'язниці 8-ох на 8 літ в'язниці, капітана летунства, який був знайомим між полк. Велчевом у Вілгороді і змовниками у Софії суд засудив на 1 рік в'язниці. 14 підсудних, між ними колишнього

міністра фінансів Тодорова, ген. Саїмова і директора поліції Начева суд увільнив.

Щоб не допустити до маїфестацій у хвилині відчитування присуду, влада наказала арештувати вранці багатьох старшин резерви. Запідознення процесом було таке веліше, про які вранці проходжті зирляли собі а рук часошис. які подали зміст присуду. Засуджені не можуть скористатися а ласки короля, бо від перевороту 19. травня 1934. р. королеві відобрали право ласки супроти засуджених на кару смерті.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французькі комуністи та соціалісти дивуються чому досі не арештували Морраса, ані не замкнули шовеника „Аксіон Франсез".

Переговори між Німеччиною та її вірителями покінчилися договором, що обв'язуватиме до 28. лютого 1937. Підписали його всі дотеперішні вірителі за винятком Італії, який Німеччина вже асе сплатила. Німеччина вивязалася зі своїх зобов'язань головно завдяки т. зв. реєстер-маркам, тому задумує поширити їхне пристосування, а крім того ввести ще подібні т. зв. райземарки.

Португальський прем'єр виголосив у парламенті промову, в якій аясував полження після перемоги лівни в Еспанії. На поділ своїх кольтів Португалія ніколи не погодиться і на силу відмовить силою. „Тому, що Ліга Націй безсила — ствердив прем'єр — треба самому бути сильним і мати добру армію".

ПЛЕБІСЦИТ В ЕСТОНИ.

ТАЛІН, 22. 2. ПАТ. На основі декрету президента республіки в неділю 23. лютого ц. р. в цілій Естонії починється плебісцит, який скінчиться 25. лютого ц. р. Він вирішить справу скликання національних зборів, які рішатимуть про новий державний устрій Естонії. На випадок позитивного вислуду плебісциту президент Естонії скличе національні збори, які у своїй праці над реформою устрою — згідно а декретом президента — керуватимуться такими тезами: Естонія лишається республікою з президентом а вибором, який виводить владу при допомозі уряду законодавчих установ з двох палат. Перша палата матиме 50 членів, зборених на основі загального, рівного і тайного голосування. Друга палата матиме 40 членів яких вибиратимуть самоуправи, господарські професійні палати, культурно-освітні організації, університет, кайтсеїт та ц. р. 10-ох членів призначить президент. Національні збори скличать свої праці до 6-ох місяців від хвилни їх скликання. Число учасни-

них до голосування у плебісциті доходить до 740 тисяч осіб. На фреквенцію у голосуванні може мати вплив стан погоди. В Естонії мороз доходить до 30 степенів.

СТРАШНА ПОШЕСТЬ ВІСПИ.

КАЛЬКУТА, 22. 2. ПАТ. В місті шириться страшна пошесть віспа. За останніх 15 днів померло 400 осіб. Створено спеціальний шпиталь для недужих на віспу. Всі школи замкнені.

Окружний Суд а Тешині
Виділ III. Торговельний
Ч. III. Ц. 30/35.

Присуд
В імені Річпосполитої Польської!

Дня 29. січня 1936.

Окружний Суд а Тешині розглянувши дні 8. січня 1936 арешту позовниці — фірми Hoffmann's Störckfabriken A. D. Bad Alzuflen проти пізаного Артура вель Арнольда Абеліншца, купця в Бельську за порушення прав а реєстрації товарних знаків.

I) Усталяю, що пізаний у виконувачі промислу і торгівлі незаконно вступив а обсяг виключності а за реєстрування товарних знаків ч. реєстр. 2075 і 2076 Патентового Уряду Річпосполитої Польської а користь позовниці фірми через те, що незаконно вживав таких самеж товарних знаків, як позовниці — фірма для означення того самого роду товарів, себто крохмалевих виробів, вироблюваних і продляваних пізанням або за його посередництвам.

II) Нказує пізаному, щоб перестав порушувати права фірми позовниці, які виникають з реєстрації товарних знаків ч. реєстр. 2075 і ч. реєстр. 2076 Патентового Уряду Річпосполитої Польської.

III) Засуджує пізаного на оголошення цього присуду а шоденних: „Ілюстрований Кур'єр Подляний" а Козаків, „Шляхце Пайтунг" а Бельську, „Катгоміцер Пайтунг" і „Польська Заходина" а Катовицях та а „Познанський Кур'єр" а Познань.

IV) Засуджує пізаного а користь фірми позовниці на заплату кошти зол. 300.— а 5-проц. відсотками від дня 2. IX. 1935 титулом покупного.

V) Засуджує пізаного а користь фірми позовниці на заплату кошти процесу а кошти зол. 1.362.30.

VI) Налає присудові рігор негальної виконавчості.

VII) Означує остаточно пропорційний впис на кошту 175 зол.

Торговельні суди: П. Конечин м. п. П. Новак м. п. Присяжних: окружний суди: Д-р О. Гольдбергер м. п. 0291

З друкарні Вул. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 16